

THE ACADEMY OF MANAGEMENT
AND ADMINISTRATION IN OPOLE

CONCEPTUAL BASES AND
TRENDS FOR DEVELOPMENT
OF SOCIAL-ECONOMIC
PROCESSES

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ
ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ПРОЦЕСІВ**

KONCEPTUALNE PODSTAWY
I TENDENCJE W ZAKRESIE
ROZWOJU PROCESÓW
SPOŁECZNO-EKONOMICZNYCH

THE ACADEMY OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION IN OPOLE

***KONCEPTUALNE PODSTAWY I TENDENCJE W ZAKRESIE
ROZWOJU PROCESÓW SPOŁECZNO-EKONOMICZNYCH***

***CONCEPTUAL BASES AND TRENDS FOR DEVELOPMENT OF
SOCIAL-ECONOMIC PROCESSES***

***КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ***

Monograph

Edited by Alona Ohienko

Tadeusz Pokusa

Opole 2019

ISBN 978-83-946765-2-0

Conceptual bases and trends for development of social-economic processes. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019; ISBN 978-83-946765-2-0; pp.330, illus., tabs., bibls.

Editorial Office:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18 tel.
77 402-19-00/01 E-mail: info@poczta.wszia.opole.pl

Recommended for publication
by the Academic Council Faculty of Economics Mykolaiv V.O.Sukhomlynskyi
national university (Protocol No. 5 of December 5, 2018)

Reviewers

prof. dr hab. Marian Duczmal, prof. dr hab. Volodymyr Lagodienko

Editorial Board

*Wojciech Duczmal, Alona Ohiienko, Tadeusz Pokusa, Mykola Ohiienko,
Ivan Rogovskii, Ivan Kischak, Ruslan Skupskyyi, Sławomir Śliwa, Alona Obozna.*

Publishing House:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18 tel. 77
402-19-00/01

200 copies

Authors are responsible for content of the materials.

ISBN 978-83-946765-2-0

© Authors of articles, 2019
© Publishing House WSZiA, 2019

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	
ВСТУП.....	8
PART 1	
SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF REGIONS IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL INTEGRATION PROCESSES	
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ В УМОВАХ МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	
1.1. Improving assessment of education quality management in higher school of Ukraine Удосконалення оцінки управління якості освіти у вищій школі України (<i>Hanna Burdelna, Boiko Grygorii</i>).....	11
1.2. The research of the efficiency of management of hotel and restaurant businesses in Vinnitsa region Дослідження ефективності управління закладами готельно-ресторанного бізнесу Вінниччини (<i>Iryna Mazurkevych</i>).....	19
1.3. The Regional market of educational services in the conditions of transgression: general sociological aspect Регіональний ринок освітніх послуг в умовах трансгресивності: загально-соціологічний аспект (<i>Nataliia Miroshkina, Valentyna Mazur, Jadwiga Ratajczak</i>).....	29
1.4. Development trends of social responsibility of business in Ukraine and Poland (<i>Liubov Melnychuk</i>).....	37
1.5. Need for the development of the socio-cultural sphere in the system of socio-economic development of the region Необхідність розвитку соціокультурної сфери у системі соціально-економічного розвитку регіону (<i>Liudmyla Nazarova, Anna Fedosova</i>).....	43

1.6. Basis for sustainable development in road transportation. Zasada zrównoważonego rozwoju w transporcie drogowym (<i>Adam Walawender, Andrii Ohienko</i>).....	51
1.7. Global supply chain in context of new model of economic growth Глобальні ланцюги постачань в контексті нової моделі зростання економіки (<i>Oleg Zagurskiy, Mykola Ohienko, Svitlana Rogach, Tadeusz Pokusa, Ivan Rogovskii, Lyudmyla Titova</i>).....	64
1.8. Сучасний стан людського потенціалу України: регіональний розріз The current state of human potential of Ukraine: the regional section (<i>Mykola Ohienko, Alona Ohienko, Anna Porudieieva</i>).....	74
1.9. Globalization and competitiveness of the national economy Глобалізація і конкурентоспроможність національної економіки (<i>Anna Pinchuk, Józef Kaczmarek, Alona Sushko, Vladylena Hyliuk, Natalia Brudkova</i>)	86

PART 2

**MODERN INNOVATION AND INVESTMENT POLICY IN THE TOURIST AND
HOTEL-RESTAURANT SPHERES OF THE ECONOMY**

**СУЧАСНА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА В ТУРИСТИЧНІЙ
ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРАХ ЕКОНОМІКИ**

2.1. Personnel management is an integral part of hotel management Управління персоналом, як складова частина менеджменту готелю (<i>Anna Pinchuk, Witold Potwora, Olena Atanasevich, Alona Boiko</i>).....	97
2.2. Trends in modern cultural tourism as an export strategy for tourism development Тенденції сучасного культурного туризму як експортної стратегії розвитку туризму (<i>Iryna Bondarchuk-Chugina, Filip Pokusa, Aleksandra Chuyko</i>).....	104
2.3. Tendencies and strategies of cultural tourism development in Ukraine (<i>Iryna Bondarchuk-Chugina, Nataliia Boicheva</i>).....	113
2.4. Innovative activities in the field of cultural and historical tourism Інноваційна діяльність у сфері культурно-історичного туризму (<i>Olena Havrylova, Iwona Mstowska</i>).....	123

2.5. Socio-economic development and tourism: a theoretical approach (<i>Daleep Kumar, Rajeev Sharma</i>).....	133
2.6. The socio-economic development of regions in terms of international integration processes (<i>Mansour Malik</i>).....	143
2.7. Formation of the product quality system at the hotel-restaurant type enterprise Формування системи якості продукції на підприємствах готельно- ресторанного типу (<i>Mykola Ohiienko, Artem Melnyk, Kristina Kravchenko</i>).....	155
2.8. Smoke as a commodity: prospects for the hookah industry in Ukraine Дим як товар: перспективи розвитку кальянної індустрії в Україні (<i>Mykola Ohiienko, Pavlo Mykhailov, Katarzyna Syrytczyk</i>).....	164
2.9. Directions of improvement of organization of tourist activity of Ukraine on the example of foreign countries Напрями удосконалення організації туристичної діяльності України на прикладі зарубіжних країн (<i>Mykola Ohiienko, Alona Ohiienko, Dmytro Chumachok, Mustafa Madadov</i>).....	172
2.10. Forecasting and managing the development of the regional excursion network of the Mykolaiv region Прогнозування та управління розвитком регіональної екскурсійної мережі Миколаївської області (<i>Yana Yatsenko</i>).....	182
2.11. Global factors and development prospects hotel and restaurant business Глобальні фактори і перспективи розвитку готельно- ресторанного бізнесу (<i>Alona Obozna, Nataliia Shabelnik, Kateryna Ruban, Tatyana Alekseeva</i>).....	194
2.12. Trends and development of modern tourism: world and national experience Можливості та розвиток сучасного туризму: світовий та національний досвід (<i>Alona Obozna, Irina Mogilevich, Olena Havrylova</i>).....	202

- 2.13. Modern Internet technologies in the management of the efficiency of the restaurant and tourism industry
Сучасні інтернет-технології в управлінні ефективністю ресторанного та туристичного господарства
(Alona Obozna, Hanna Burdelna, Marina Didur, Evelina Knyazeva)..... 208
- 2.14. Analysis and dynamics of infrastructure development tourist industry of the region
Аналіз та динаміка розвитку інфраструктури туристичної галузі регіону
(Alona Obozna, Nelya Tsysnetskaya, Nadia Zaharchenko)..... 212

PART 3

**EUROINTEGRATION PROCESSES IN THE MODERN EDUCATIONAL SPACE:
PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS**

**ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ
ПРОСТОРІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ**

- 3.1. Peculiarities of the functioning of persons with special needs: system approach
Особливості функціонування осіб із особливими потребами: системний підхід
(Irina Kuchmanych).....218
- 3.2. Variability of the future educators training for conducting musical classes in the preschool education establishment as a vocational, pedagogical and methodical phenomenon
Варіативність підготовки майбутніх вчителів к проведенню музичальних занять в установі дошкільного освіти як професійно-педагогічний і методичний феномен
(Tatyana Lisovskaya, Slawomir Sliva)..... 226
- 3.3. Social - pedagogical aspect of the productive professional training of the students' agrarian
Соціально-педагогічні аспекти продуктивного навчання студентів-аграріїв
(Svitlana Litvinchuk, Katerina Taikhryb)..... 237
- 3.4. Functions of information competence of the person
Функції інформаційної компетентності особистості
(Liudmyla Matokhniuk)..... 244

3.5.	Forming of spiritual culture of future teachers in educational process high school Формування духовної культури в здобувачів початкової освіти в освітньому просторі вищої школи (<i>Svitlana Parshuk, Svitlana Titova</i>).....	252
3.6.	The newest stage of reforming higher education in Poland and its influence on the training of a foreign language teacher Новітній етап реформування вищої освіти в Польщі та його вплив на підготовку вчителя іноземної мови (<i>Mariia Rakovska, Wojciech Duczmal</i>).....	260
3.7.	Psychological problems of development and socialization of person with special needs Психологічні проблеми розвитку та соціалізації особистості з особливими потребами (<i>Volodymyr Shevchenko</i>)	269
3.8.	Professional training of the specialists of informational, library and archival affairs in the context of realization of dual education Професійна підготовка фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи у контексті реалізації дуальної освіти (<i>Svitlana Shuliak</i>).....	276
3.9.	The peculiarities of the influence of virtual space on the communication of student youth Особливості впливу віртуального середовища на спілкування серед студентської молоді (<i>Olha Serha, Liudmyla Komisarova</i>).....	282
3.10.	Peculiarities of professional selection and training of a penitentiary psychologist. Особливості профвідбору та підготовки пенітенціарного психолога. (<i>Anna Venger</i>).....	291
3.11.	Leadership in the Armed Forces of Ukraine in the context of European integration Лідерство у Збройних Силах України в контексті євроінтеграції (<i>Natalia Ruda</i>)	300
	ANNOTATION АНОТАЦІЇ	310
	ABOUT OF AUTHORS ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	321

2.9. Directions of improvement of organization of tourist activity of Ukraine on the example of foreign countries

Напрями удосконалення організації туристичної діяльності України на прикладі зарубіжних країн

Розвиток туризму в Україні суттєво впливає на такі сектори економіки, як транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів народного споживання, і є одним із найбільш перспективних напрямків структурної перебудови економіки [1]. Говорячи про перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні, необхідно підкреслити, що сучасний туризм - це та сфера економіки і життєдіяльності суспільства в цілому, яка в тій чи іншій мірі інтегрує практично всі галузі. Саме це і визначає одне з перших місць, яке займає туризм у світовій економіці. Саме цей фактор повинен стати головним у формуванні нового державного підходу до туризму, як тієї галузі, пріоритетний розвиток якої, може позитивно вплинути на економічний і соціальний стан країни в цілому, стимулювати ряд важливих галузей економіки. На тлі бурхливого розвитку світового туризму закономірно постає питання про роль України на світовому ринку туристичних послуг. Слід зазначити, що об'єктивно вона має всі передумови для інтенсивного розвитку внутрішнього та іноземного туризму: особливості географічного положення та рельєфу, сприятливий клімат, багатство природного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалів.

Стратегічною метою розвитку туристичної індустрії в Україні можна визначити створення конкурентоспроможного на світовому ринку туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні потреби населення країни, забезпечити на цій основі комплексний розвиток територій та їх соціально-економічних інтересів при збереженні екологічної рівноваги та історико-культурного довілля. Одним із найважливіших чинників, що впливає на розвиток як внутрішнього, так і міжнародного туризму, є добробут населення.

Для формування позитивного іміджу України та розвитку сфери туризму та курортів з урахуванням сучасного стану і тенденцій розвитку необхідно:

- створювати конкурентоспроможний національний туристичний продукт на засадах системної маркетингової діяльності, спрямованої на

чітке позиціонування різних видів туристичних продуктів, адаптованих до вимог і очікувань споживачів;

- забезпечення ефективного і комплексного (економічного, соціального, екологічного та інноваційного) використання наявного туристичного та курортно-рекреаційного потенціалу шляхом розв'язання проблеми рекреаційного природокористування і охорони навколишнього природного середовища та удосконалення територіальної структури сфери туризму та курортів з метою розвитку туристичних територій, брендингу територій;

- системне підвищення якості інфраструктури курортів та рекреаційних територій шляхом виконання комплексної програми поетапного вдосконалення матеріально-технічної бази з використанням можливостей кластерних моделей, державно-приватного партнерства та соціального замовлення;

- удосконалення інформаційної інфраструктури рекреаційних та туристичних послуг шляхом створення центрів туристичної інформації та популяризації туристичних продуктів під час провадження ярмаркової, фестивальної та виставкової діяльності;

- забезпечення відповідності ціни та якості туристичних продуктів шляхом створення умов для оптимізації організаційно-економічної структури діяльності суб'єктів малого та середнього бізнесу у сфері туризму і розроблення національних стандартів надання туристичних послуг відповідно до міжнародних стандартів.

Державна політика у сфері туризму та курортів повинна передбачати поєднання таких складових [2]: галузевої (міжгалузева координація та системний розвиток складових сфери туризму та курортів), а саме: туристична діяльність (туроператори, турагенти; екскурсійне обслуговування), послуги з розміщення (колективне розміщення; індивідуальне розміщення), транспорт (повітряний; залізничний; автомобільний; водний: морський та річковий; міський громадський); туристичні інформаційні центри; музеї та галереї; театри, арени, клуби; конгрес-холи і конференц-центри; заклади громадського харчування; спортивні арени; торгові центри, магазини, сувенірні лавки; ІТ-компанії; страхові компанії; медіа-компанії; територіальної (міжрегіональна кооперація, досягнення рівномірного та збалансованого розвитку туристичних регіонів, територій, зон), а саме: північ, південь, схід,

захід, центр; області; райони; територіальні громади; курорти; туристичні території; секторальної (створення системи стратегічного планування розвитку видів туризму на основі їх чіткої класифікації та визначення пріоритетних на державному та регіональному рівні), а саме: міський туризм; екологічний (зелений); етнічний; сільський; культурно-пізнавальний; подієвий; медичний, лікувально-оздоровчий; гастрономічний; релігійний; гірський, спортивний, велосипедний; пригодницький та активний; науковий та освітній; круїзний таяхтовий; шопінг та розважальний туризм; інші пріоритетні види туризму.

Для розвитку туризму та курортів в Україні мають бути здійсненні напрями на державному рівні, які сприятимуть [3]:

- формування позитивного іміджу України як привабливої для туризму країни, що сприятиме збільшенню туристичних потоків до України, шляхом:
 - розроблення та реалізації маркетингової стратегії просування національного туристичного продукту;

- розроблення, виготовлення та поширення в Україні та за кордоном друкованої продукції, яка пропагує туристичні можливості нашої держави;

- презентації туристичного потенціалу України на національних та міжнародних виставково-ярмаркових заходах, конференціях, форумах тощо;

- становлення інституту саморегульованих організацій у сфері туризму та курортів (створення національної туристичної організації);

формування та реалізація конкурентоспроможних національного та регіонального туристичних продуктів, що сприятиме зростанню попиту на туристичні послуги, збільшенню надходжень від реалізації туристичних послуг до державного та місцевих бюджетів шляхом:

- створення національної мережі туристичних брендів України (області, райони, міста, територіальні громади, курорти, туристичні території);

- створення інтерактивної бази даних, що містить інформацію про туристичні та рекреаційні ресурси України, придатні для використання у сфері туризму та курортів, у тому числі об'єкти культурної спадщини та природно-заповідного фонду, рекомендовані для відвідування туристами та формування національної мережі туристично-екскурсійних маршрутів;

- забезпечення інформаційного супроводження реалізації державної політики у сфері туризму та курортів.

Для досягнення цілей у рамках визначених пріоритетних напрямів необхідно забезпечити ефективну взаємодію правового, організаційного,

економічного та фінансового механізмів державного регулювання розвитку сфери туризму та курортів.

Невід'ємною частиною розвитку України є її співпраця з іншими країнами світу. На прикладі країн-сусідів можна спостерігати тенденцію розвитку туристичної галузі та перейняти позитивний досвід, щоб розвиватися на належному рівні та удосконалювати всі напрямки туризму. Прикладом добре розвинуеного туристичного бізнесу є країна з іншого боку Чорного моря - Туреччина. Ця країна сьогодні займає лідируючі позиції на світовому ринку туристичних послуг, що є результатом ефективної туристичної політики держави та, як наслідок, функціонування сформованого національного ринку туристичних послуг. Враховуючи ті позиції, які займає Туреччина на світовому туристичному ринку - шосте місце серед країн світу за туристичними прибуттями (39,5 млн. туристів на 2015 р. за даними UNWTO [4]), туризм є пріоритетною галуззю економіки країни. У результаті системного аналізу розроблено узагальнену модель організації туризму в Туреччині (рис. 1). За основу взято принципову модель системи туризму Т.І. Ткаченко [5].

Модель організації туристичної діяльності складається з наступних великих підсистем: інституційне середовище, що забезпечує функціонування туристичного бізнесу, регіон, що генерує туристичну активність, дестинація, логістичне коло туризму, туристичний потік, що є ядром моделі, пов'язує усі її підсистеми та забезпечує її цілісність.

Підсистема «інституційне середовище» включає міжнародне та національне середовище туристичної діяльності. Національне інституційне середовище включає в себе як інституційне середовище Туреччини, так і інституційне середовище країни-донора туристів. Важливість останнього зумовлена транснаціоналізацією діяльності турецьких туроператорів. Робота з туристичним потоком вже переважно базується не на угодах з місцевими ініціативними туроператорами, а відбувається активне входження на національні ринки турецьких операторів, найчастіше з власною роздрібною мережею туристичних агентств.

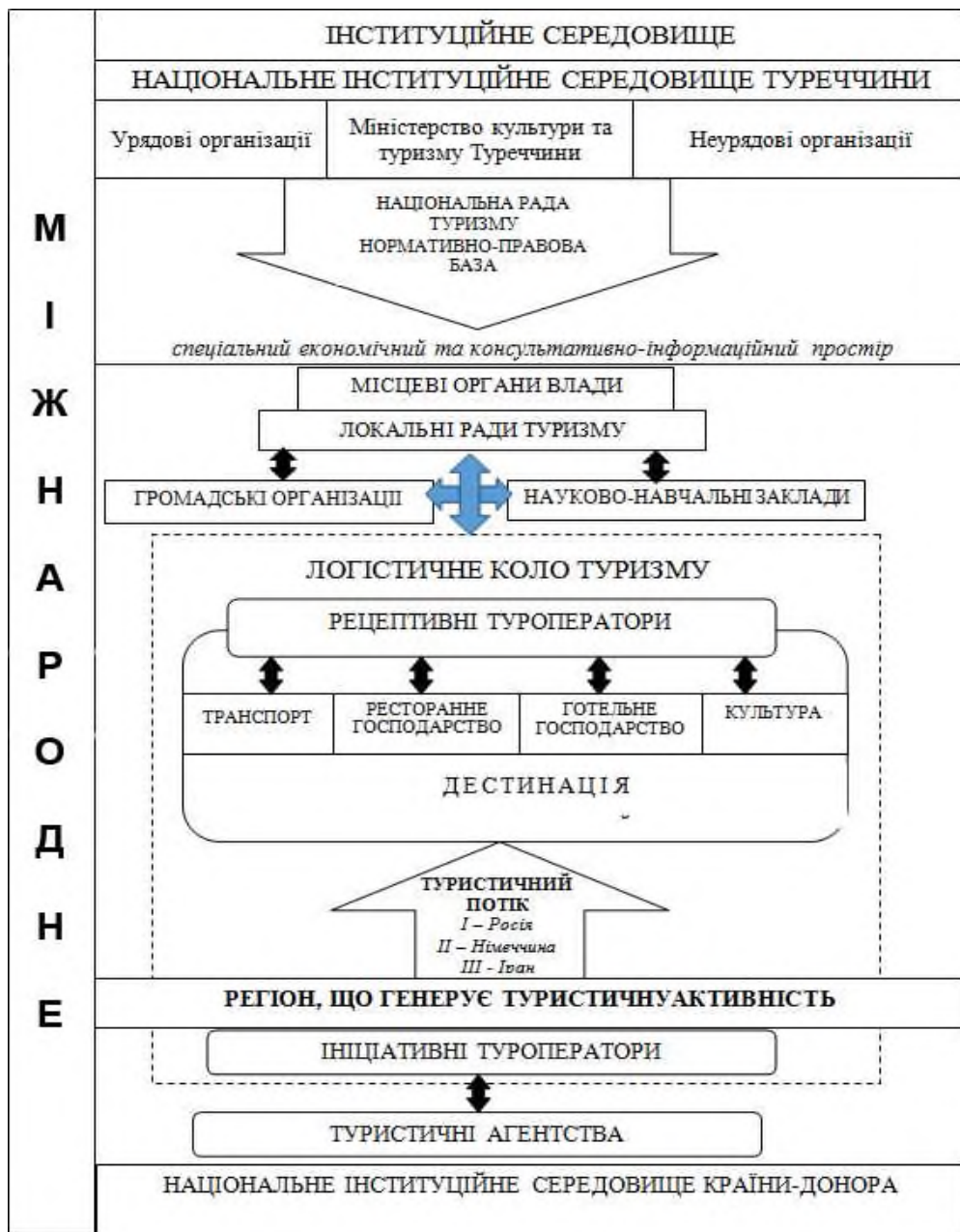

Рисунок 1 – Узагальнена модель організації туристичної діяльності в Туреччині

В Туреччині сформовано ефективну систему органів управління туризмом відповідно до централізованої моделі (діє Міністерство культури та туризму, міжвідомчі органи - Національні та Місцеві ради з туризму), що

забезпечує ефективне використання інструментів управління - податкового, організаційного та інвестиційного [6].

Головні принципи регулювання туристичної галузівизначені Законом «Про сприяння розвитку туризму» (1983) та Стратегією розвитку туризму до 2023 року [6]. Міністерство культури та туризму, єдиний орган, що відповідальний за розвиток туризму в країні, функціонує в системі виконавчих органів влади в країні. Специфічність використання організаційного інструменту полягає в тому, що, для виходу на ринок туристичне підприємство має обов'язково стати членом Асоціації туристичних агентств Туреччини та отримати ліцензію на здійснення діяльності відповідно до категорії (А), (В), (С) [7]. Функціонування міжвідомчих органів - Рад з туризму на національному, регіональному та локальному рівнях створює умови для врахування інтересів як кожного суб'єкту туристичного ринку, так і території, на якій він функціонує. Туреччина є прикладом країни, що демонструє, як активно використовуючи податковий та інвестиційний інструменти, не втрачати контроль над розвитком туризму, а спрямовувати кошти, що надходять, у чітко визначені території.

До підсистеми «регіон, що генерує туристичну активність» належать суб'єкти туристичного бізнесу, які забезпечують доведення до споживачів сформованого туристичного продукту та сприяють його реалізації - ініціативні туроператори, туристичні агентства, а також їх партнери - страхові компанії, рекламні агентства та ЗМІ, в т. ч. Інтернет, заклади виставкової діяльності, кредитні установи тощо. Туристичні ТНК Туреччини мають досить налагоджений механізм проникнення та завоювання ринку регіону, що генерує туристичну активність.

Підсистема «туристичний потік» є ядром моделі та метою її функціонування. Туристична політика Туреччини спрямована, звичайно, на його зростання, нівелювання сезонності та ускладнення територіальної структури відвідувань за рахунок диверсифікації видових субринків. Але значно складнішим є вплив на структуру туристичного потоку, що залежить як від іміджу країни, так і від платоспроможності населення регіону, що генерує туристичну активність. Зокрема, Стратегією розвитку туризму Туреччини до 2023 року визначено ціль збільшити витрати середнього туриста з 740 дол. (2011 рік) до 1350 дол. (2023 рік) [6]; з цією метою вже сьогодні проводиться активний ребрендинг Туреччини на світовому

туристичному ринку, серед заходів якого - поступовий відхід від системи обслуговування «all inclusive».

Підсистема «дестинація» представлена сформованими кластерами, ініціативною групою формування яких (консолідатором) виступають потужні туроператори. Введення туристичних регіонів [8] в Туреччині сьогодні відбуваються відповідно до державних програм та стратегій (визначені 5 районів розвитку туризму, 9 туристичних зон, 10 туристичних міст та 7 тематичних туристичних коридорів) і не є свідченням екстенсивного розвитку галузі, а навпаки - інструментом досягнення пропорційного розвитку туризму.

Особливою підсистемою моделі є «логістичне коло туризму», в якій організуються туристичні, інформаційні, сервісні та фінансові потоки, а також формується, реалізується та споживається туристичний продукт. Логістичний підхід передбачає оптимізацію взаємодії підприємницьких структур, що діють в межах регіону-донору та дестинації: туристичних операторів (ініціативних та рецептивних у дестинації), туристичних агентств, бюро екскурсій, транспортних організацій. Як вже було зазначено, шляхом спочатку концентричної, а в подальшому - і конгломеративної диверсифікації існує тенденція до контролю утвореною структурою логістичного кола туризму (як приклад можна навести холдинг OTI, до складу якого входить відомий на українському ринку туроператор Coral та ще декілька DMC, готельних ланцюгів та авіаперевізників).

Узагальнена модель організації туристичної діяльності в Туреччині дає змогу розглянути механізм функціонування туристичної галузі в країні та демонструє складну систему прямих та зворотних зв'язків, що мають складатися між усіма підсистемами для її успішного функціонування. При цьому саме оптимальне інституційне середовище є фактором розвитку усіх інших підсистем. Результатом організації туристичної діяльності має бути встановлення контролю національними, а не іноземними, структурами над логістичним колом туризму в межах певної дестинації.

Відповідно до підсистем моделі організації туристичної діяльності, було сформульовано пропозиції щодо удосконалення організації туристичної діяльності в Україні.

Удосконалення національного інституційного середовища має здійснюватися у кількох напрямках:

- Удосконалення організаційної структури національного інституційного середовища України в галузі туризму у межах адміністративної реформи.

1) Створення єдиного органу центральної виконавчої влади в галузі туризму зі статусом міністерства, що дозволить уникнути явища дублювання функцій та відповідальності різними інститутами та багатовідомчого характеру туристичної галузі.

2) Створення міжвідомчого органу регулювання туризмом на центральному та місцевому рівнях у зв'язку з багатогалузевим характером туристичної сфери та необхідністю врахування інтересів усіх суб'єктів туристичної діяльності.

- Удосконалення нормативно-правової бази національного інституційного середовища України в галузі туризму.

1) Удосконалення основоположного нормативно-правового акту України в галузі туризму - Закону України «Про туризм» (2003) - шляхом внесення змін і доповнень до вже діючого закону або шляхом розробки як нового рамкового закону, так і Туристичного кодексу.

2) Розробка державної та системи регіональних довгострокових цільових програм розвитку туризму та розробка механізмів контролю за їх виконанням.

- Удосконалення інструментів управління:

1) Зниження тиску податкових інструментів (як загальнодержавних, у структурі яких провідне місце займають ПДВ та податок на прибуток, так і спеціальних (туристичний збір) на суб'єктів туристичної діяльності шляхом:

- застосування диференційованих та плаваючих ставок ПДВ, що переглядалися б відповідно до економічної ситуації країні та кон'юнктури туристичного ринку;

- удосконалення механізму збирання туристичний збору (шляхом включення його до ціни номеру та ліквідації низки пільг), що полегшить його адміністрування, та визначення цільового призначення надходжень.

2) Удосконалення використання інвестиційних інструментів шляхом:

- спрощення бюрократичних процедур (лімітуючим фактором залучення інвестицій є непрозорі та тривалі в часі процедури землевідведення та узгодження великої кількості документації);

- зростання прозорості діяльності підприємств, заснованій на системі розкриття інформації про підприємства через інформаційну мережу, що дозволить донести інформацію про пропонований інвестиційний проект до більшості потенційних інвесторів;

- відновлення пільгового режиму оподаткування та створення нових СЕЗ та ТПП, у зв'язку з чим необхідно обмежити сферу дії поняття «зона» та посилити державний контроль процедури пільгового оподаткування;

3) Підвищення ефективності використання організаційних інструментів управління туристичною діяльністю:

- впровадження та створення механізму проведення обов'язкової категоризації готельної бази: затвердження процедури оцінки готелів на основі єдиної системи стандартів для готелів Hotelstars Union, що були розроблені Союзом професійних асоціацій готельєрів та рестораторів Європи HOTREC.

- створення впливової неурядової організації та включення до її обов'язків здійснення ліцензування туристичних підприємств (діюча Асоціація лідерів туристичного бізнесу України (АЛТУ) контролюється впливовими туроператорами і створює штучні бар'єри на ринку для невеликих підприємств).

Удосконалення організації туристичної діяльності в межах дестинації полягає у створенні туристичних кластерів. У зв'язку з тим, що формування туристичного кластеру - не стихійний, а економічно детермінований процес постає питання про роль у цих процесах держави. В Україні, у зв'язку з тим, що туристичний ринок знаходиться на стадії формування, а кластерний підхід є нововведенням, державні органи будуть продовжувати відігравати роль ініціативної групи. Але в подальшому в даній ролі мають виступати провідні суб'єкти туристичної діяльності. Таким чином, туристичні кластери передбачають розробку нормативно-правового регулювання лише їх створення шляхом виділення пріоритетних дестинацій та запровадження СПРЕД на них. Найбільш зручною в управлінні та правовому забезпеченні є географічно-адміністративна організаційна форма кластеру в поєднанні з фокусною формою (на базі ТРС).

Удосконалення підсистеми «логістичне коло туризму» має відбуватися шляхом формування мережі туристичних маршрутів, що має стимулювати зв'язки в межах вже сформованих ареалів та стимулювати розвиток кластерів. Роль «туристичних осей» в Україні на даному етапі

мають виконувати міжнародні транспортні коридори, що включають пан'європейські та трансконтинентальні.

Удосконалення організації туристичної діяльності в регіоні, що генерує туристичну активність, є можливою шляхом створення брендів DESTINAЦІЙ національного, регіонального, локального рівнів [9], що може здійснюватися позавідомчим органом та шляхом транснаціоналізації діяльності великих туристичних операторів України (TPG, PanUkraine тощо).

Отже, враховуючи досвід Туреччини, удосконалення організації туристичної діяльності в Україні має здійснюватися шляхом:

- створення міжвідомчого органу регулювання туризмом;
- розробки державної програми розвитку туризму;
- відновлення пільгового режиму оподаткування СЕЗ та ТПП;
- впровадження механізму проведення обов'язкової категоризації готельної бази;

- створення впливової неурядової організації та включення до її обов'язків здійснення ліцензування туристичних підприємств.

Удосконалення територіальної організації туристичної діяльності має відбуватися шляхом формування мережі туристичних маршрутів, що має стимулювати зв'язки в межах вже сформованих ареалів та стимулювати розвиток кластерів. Роль «туристичних осей» в Україні на даному етапі мають виконувати міжнародні транспортні коридори, в тому числі, шляхом «приєднання» регіональних туристичних маршрутів до їх системи.

Список використаних джерел:

1. Биркович В.І. Модернізація туристичного та рекреаційного потенціалу регіонів України / В.І. Биркович //Статистика України. – 2006. – №3 – С 32- 34.
2. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні, Чернівці / Кифяк В.Ф.: Книги – XXI, 2003. — 300 с.
3. Мальська М. П. Планування туристичної діяльності: Підручник / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун - К.: Знання, 2010. - 310 с..
4. Сайт Географія туризму [Електронний ресурс]: [Шкільний курс фізичної географії]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://www.geograf.com.ua/physical-school-course>. – Назва з екрана.
5. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія/ Т.І. Ткаченко – К. : Київ. нац. торг.-екон. Ун-т,

2006.

6. Association of Turkish Travel Agencies.[Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.tursab.org.tr/en/legislation/the-law-concerning-travel-agencies-and-the-association-of-travel-agencies_1063.html. - Назва з екрана.
7. Law For the Encouragement of Tourism [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kultur.gov.tr/EN/belge/2-22499/law-for-the-encouragement-of-tourism.html>.
8. Сайт Туристична бібліотека[Електронний ресурс]:[Туристичний звіт UNWTO]. - Текст. Дані. - Режим доступу: <http://tourlib.net/wto.htm>. - Назва з екрана.
9. Гордієнко І.С. Міжнародний туризм / І.С. Гордієнко // Науковий вісник НЛТУ України. - 2011. - Вип. 21.6 - С. 15-18.

2.10. Forecasting and management by development of the regional excursion network of Mykolayiv region

Прогнозування та управління розвитком регіональної екскурсійної мережі Миколаївської області

Дослідження існуючих туристичних потоків і попиту на послуги внутрішнього туризму в розрізі регіонів України, а також розробка відповідних прогнозів їх розвитку являються надзвичайно важливою задачею.

Оцінка попиту різних соціально-демографічних груп і прошарків населення є важливим напрямком оптимізації кількості і якості послуг в туризмі. Диференційоване вивчення переваг різних груп населення на туристські послуги надає можливість туристично-екскурсійних організаціям і підприємствам підвищити якість довгострокових прогнозів попиту на пропоновані ними послуги, що підкріплює ступінь обґрунтованості планових рішень.

Автором [4, с.71] обґрунтовано необхідність постійного вивчення поточного стану кон'юнктури попиту шляхом проведення спеціальних вибірових обстежень і спостережень для виявлення думок туристів, їх намірів, оцінок і ставлення до запропонованих видів і типів туристично-екскурсійних маршрутів.